

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 198/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Konvičným, Rázusova 1, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava II v spojení s postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 12NcP/39/2024, a proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 1SprR/21/2024 a jeho uzneseniu z 18. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (i) postupom mestského súdu v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12NcP/39/2024 o uplatnenej námietke zaujatosti sťažovateľkou voči zákonnej sudkyňi, a (ii) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1SprR/21/2024 o oznámení skutočnosti, pre ktoré mala byť zákonná sudkyňa z konania vylúčená, ktorého výsledkom je označené uznesenie mestského z 18. októbra 2024 o nevyhlúčení zákonnej sudkyne. Žiada, aby ústavný súd zakázal mestskému súdu a krajskému súdu, aby pokračovali v porušovaní základného práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal mestskému súdu a krajskému súdu, aby bezodkladne konali v konaní vedenom pred krajským súdom pod sp. zn. 12NcP/39/2024. Súčasne navrhuje zrušenie označeného uznesenia mestského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhradu trov konania.

2. Pred mestským súdom je vedené konanie pod sp. zn. 39Em/3/2024 o výkon rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 38P/60/2017 z 10. mája 2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/73/2023 z 24. januára 2024, ktorý podala sťažovateľka ako matka maloletého dieťaťa z dôvodu, že predmetné rozhodnutie nie je rešpektované zo strany otca maloletého syna sťažovateľky. Sťažovateľka je taktiež účastníčkou konania vedeného pred mestským súdom pod sp. zn. B3-39Em/2/2021, ktorého predmetom je výkon rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 37P/32/2021 z 21. apríla 2021, ktoré nie je zo strany otca maloletého syna sťažovateľky rešpektované. Tieto veci (ako aj ďalšie veci týkajúce sa maloletého syna sťažovateľky) boli pridelené sudkyňi [REDACTED] (ďalej len „zákonná sudkyňa“).

3. V nadväznosti na podanie žaloby na ochranu osobnosti smerujúcej proti zákonnej sudkyňi sťažovateľka vznesla podaním z 26. júla 2024 námietku zaujatosti spolu so žiadosťou o vylúčenie zákonnej sudkyne zo všetkých aktuálne vedených konaní pred mestským súdom týkajúcich sa jej maloletého syna, ktorú vznesla opakovane aj prostredníctvom ďalšieho podania z 18. augusta 2024. Z obsahu listu krajského súdu č. 12NcP/39/2024 z 13. septembra 2024 vyplýva, že k vecnému prejednaniu námietky zaujatosti nedošlo pre absenciu obligatórnej náležitosti námietky zaujatosti, a to údaj o čase, kedy sa sťažovateľka o tvrdenom dôvode vylúčenia zákonnej sudkyne dozvedela. Z tohto dôvodu bol spis vedený pod sp. zn. 39Em/3/2024 vrátený mestskému súdu bez vydania rozhodnutia o vylúčení či nevyhlúčení zákonnej sudkyne.

4. O návrhu zákonnej sudkyne na jej vylúčenie vo veci vedenej pod sp. zn. 39Em/3/2024 postupom podľa § 50 zákona Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý odôvodnila podanou občianskoprávnou žalobou zo strany sťažovateľky, vydala predsedníčka mestského súdu ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o jej nevyhlúčení z predmetného konania. Predsedníčka mestského súdu uviedla, že podanie občianskoprávnej žaloby proti osobe konajúceho sudcu účastníkom konania automaticky nezakladá dôvod vylúčenia sudcu. Naopak, využitím legálneho prostriedku (občianskoprávna žaloba, trestné oznámenie) by mohla strana sporu dosiahnuť vylúčenie sudcu z rozhodovania vo veci, a tým fakticky dosiahnuť výber sudcu podľa vlastnej úvahy, čím by došlo nielen k porušeniu práva na zákonného sudcu, princípu rovnosti strán, ale aj k účelovému predĺženiu konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Z ústavnej sťažnosti podanej sťažovateľkou ústavný súd vyabstrahoval tri základné okruhy sťažnostnej argumentácie:

a) námietka neefektívneho postupu a nečinnosti mestského súdu/krajského súdu (sp. zn. 12NcP/39/2024) pre nevybavenie námietky zaujatosti v trvaní takmer 5 mesiacov od jej podania, čím mali v konaní vzniknúť zbytočné prieťahy a priamy zásah do práva na spravodlivý proces v podobe odopretia spravodlivosti;

b) námietka nesprávneho a prísne formalistického výkladu § 52 ods. 2 CSP krajským súdom (sp. zn. 12NcP/39/2024), ak za údaj o tom, kedy sa sťažovateľka dozvedela o dôvode vylúčenia, je potrebné považovať moment podania civilnej žaloby o ochranu osobnosti;

c) námietka nenáležitého posúdenia oznámenej zaujatosti zákonnej sudkyne (pre podanie civilnej žaloby o ochranu osobnosti), resp. nenáležitého posúdenia jednotlivých aspektov nestrannosti

(subjektívneho a objektívneho charakteru) a nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia mestského súdu nevylúčenia sudkyne, ktoré obsahuje, nepravdivé a irelevantné tvrdenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práv označených v bode 1 tohto uznesenia postupmi všeobecných súdov pri vysporiadaní sa s nastolenou otázkou opodstatnenosti vylúčenia zákonnej sudkyne, a to na základe (i) oznámenia samotnej sudkyne a (ii) uplatnenej námietky zaujatosti sťažovateľkou. Vylúčenie zákonnej sudkyne bolo zhodne v oboch prípadoch odôvodnené podaním žaloby na ochranu osobnosti sťažovateľkou proti zákonnej sudkyňi.

7. Nosnú sťažnostnú námietku predstavuje jednak nesúhlas sťažovateľky tým, že k vecnému vybaveniu ňou uplatnenej námietky zaujatosti nedošlo a jednak výhrada k vecnému vybaveniu oznámenia zákonnej sudkyne o skutočnosti, pre ktorú mala byť vylúčená. Vo výsledku je ústavnému súdu zrejmá nespokojnosť sťažovateľky s tým, že jej právnu vec o výkone rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa prejednáva a rozhoduje podľa jej názoru zaujatá zákonná sudkyňa.

8. Z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že vysporiadanie sa krajského súdu s uplatnenou námietkou zaujatosti sťažovateľkou, ktorú mu (nesprávne) mestský súd predložil (s. 2 listu č. 12NcP/39/2024, pozn.), nie je výsledkom formalistického prístupu pri výklade § 52 ods. 2 CSP, ale nevyhnutným následkom spôsobu uplatňovania práva na zákonného sudcu sťažovateľkou, ktorým podala námietku zaujatosti bez podstatnej zákonom predpokladanej náležitosti námietky zaujatosti v čisto subjektívnych predstavách o tom, kedy sa dozvedela o dôvode vylúčenia zákonnej sudkyne.

9. K námietkam sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia mestského súdu, ktorým nebola zákonná sudkyňa vylúčená z konania, ústavný súd uvádza, že mestský súd (jeho predsedníčka) zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody nevylúčenia zákonnej sudkyne (obsiahnuté v bodoch 11 a 12), ktoré ústavný súd považuje za správne a ktorým nemá čo vytknúť. K tomu, aby bol v takomto prípade dôvod na vylúčenie zákonnej sudkyne, je popri podanej občianskoprávnej žalobe nevyhnutne nutná existencia ďalších relevantných okolností, ktoré by pomer zákonnej sudkyne k sťažovateľke zmenili natoľko, že by z neho bolo možné vyvodit' legitímne pochybnosti o jej nestrannosti. Takúto relevantnú okolnosť však mestský súd nezistil a ani sťažovateľka netvrdí.

10. Pokiaľ ide o namietané prieťahy v konaní o uplatnenej námietke zaujatosti sťažovateľkou, je nutné v prvom rade konštatovať, že namietané porušenie tohto základného práva už objektívne netrvá. Ústavný súd (v zhode s krajským súdom) uznáva, že upovedomiť sťažovateľku o dôvode nepredloženia veci nadriadenému súdu (pre nedostatok náležitosti predpísanej v prvej vete § 52 ods. 2 CSP) mal mestský súd. Na strane druhej je však zo samotného obsahu ústavnej sťažnosti ústavnému súdu zrejmé, že list krajského súdu č. 12NcP/39/2024 vysvetľujúci dôvody neprihliadania na námietku zaujatosti, a teda fakticky nahrádzajúci upovedomenie súdu prvej inštancie, bol sťažovateľke doručený (21. novembra 2024). Sťažovateľka preto mala a má vedomosť o spôsobe vybavenia námietky zaujatosti.

11. Ústavný súd v tejto súvislosti opakuje, že poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). V čase podania ústavnej sťažnosti (20. december 2024) mala sťažovateľka vedomosť o vybavení uplatnenej námietky zaujatosti listom krajského súdu z 13. septembra 2024 a súčasne o vydaní uznesenia mestského súdu o nevyhlásení zákonnej sudkyne z 18. októbra 2024, a to na základe doručenia týchto listín 21. novembra 2024.

12. Vzhľadom na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu